

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **Ing. J. L.**, zast. Mgr. Jozefem Barátem, advokátem se sídlem Matoušova 515/12, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 424/16, Praha 2, v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, vedeném Městským soudem v Praze pod sp. zn. 11 A 138/2014, v řízení o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti všem soudcům Městského soudu v Praze,

t a k t o :

Soudci správních senátů Městského soudu v Praze **jsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 11 A 138/2014.

O d ů v o d n ě n í :

I. Průběh řízení

[1] Žalobce podal dne 4. 3. 2014 u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) žádost o informace, kterou městský soud odmítl svým rozhodnutím ze dne 11. 3. 2014, č. j. Si 112/2014. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal odvolání k Ministerstvu spravedlnosti. Posléze žalobce podal u městského soudu žalobu proti nečinnosti správního orgánu, kterou se domáhal, aby městský soud uložil ministerstvu jako žalovanému povinnost bezodkladně vydat rozhodnutí o odvolání proti zmíněnému rozhodnutí městského soudu ze dne 11. 3. 2014.

[2] Městský soud vyzval žalobce usnesením ze dne 4. 9. 2014, č. j. 11 A 138/2014 – 14, k zaplacení soudního poplatku a zároveň jej poučil, že ve věci budou rozhodovat soudci senátu 11A tohoto soudu. Žalobce na toto usnesení reagoval přípisem ze dne 17. 9. 2014, ve kterém namítl podjatost všech soudců městského soudu. Tito soudci jsou totiž přiděleni k soudu, jehož rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace má být v řízení před žalovaným přezkoumáno. Je tak dána pochybnost o jejich nepodjatosti ve věci tvrzené nečinnosti žalovaného.

[3] Městský soud námitku podjatosti předložil Nejvyššímu správnímu soudu společně s vyjádřením soudců senátu 11A Mgr. Marka Bedřicha, JUDr. Jitky Hroudové a JUDr. Hany Veberové, kteří shodně uvedli, že nemají vztah k účastníkovi či k věci a není jim znám ani jiný důvod, pro který by měla existovat pochybnost o jejich nepodjatosti.

[4] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[5] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána zákonnému (příslušnému) soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[6] Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům – kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů – mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

[7] Již dříve Nejvyšší správní soud uvedl, že z projednávání a rozhodování věci jsou vyloučeni všichni soudci specializovaných správních senátů soudu, směřuje-li žaloba proti samotnému tomuto soudu, resp. jeho soudnímu funkcionáři, který vykonává úkoly státní správy na úseku soudnictví (srov. usnesení NSS ze dne 12. 12. 2012, č. j. Nad 101/2012 – 18, a ze dne 18. 12. 2012, č. j. Nad 95/2012 – 6), případně pokud žaloba směřuje proti rozhodnutí, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí soudu vystupujícího v pozici správního orgánu prvního stupně (usnesení NSS ze dne 22. 7. 2009, č. j. Nao 47/2009 – 78, či usnesení ze dne 29. 2. 2008, č. j. Nad 4/2008 – 47).

[8] V předložené věci nejde přímo o některý z vyjmenovaných případů. Soudci senátu 11A městského soudu nemají posoudit činnost funkcionářů městského soudu, kteří mohou v zákonem stanovených případech vůči nim vykonávat úkoly justiční správy, a nemají ani posoudit vlastní zákonnost rozhodnutí žalovaného jako odvolacího správního orgánu. Předmětem věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 11 A 138/2014 je však posouzení tvrzené nečinnosti žalovaného, tedy to, zda a případně kdy má žalovaný povinnost rozhodnout o podaném odvolání proti rozhodnutí městského soudu. Předmětem věci je tak posouzení postupu žalovaného v řízení, v němž sám hodnotí postup správy Městského soudu v Praze, což zavdává objektivní pochybnosti o nepodjatosti soudců senátu 11A a také všech zbylých soudců specializovaných senátů správního soudnictví příslušného soudu.

[9] Za takové situace Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že všichni soudci správních senátů městského soudu jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 11 A 138/2014.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. října 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu